

Ebbe Sloth Andersen's private homepage

Redaktør under et oprør

Af Ebbe Sloth Andersen

I anledning af DELFINENs nummer 100 jubilæum har vi interviewet Ivar Gjørup, der var redaktør for DELFINENs forgænger, Montanus, og dækkede studenteroprøret i 1968. Ivar Gjørup tegner idag tegneseriestriben Egotland til Politiken og er forfatter til både skøn- og faglitterære bøger om sproget og dets rødder i oldtiden.

Ivar Gjørup byder velkommen i sit hyggelige hjem nær den Gamle By. Han sætter kaffe over og vi går ind i stuen, hvor bøger på snorlige rækker kæmper om vægplads med egne og andres malerier. Som Ivar forklarer, har han og hans kone Gunvor Øye, som arbejder i stuen ved siden af, indrettet deres hjem som en kunstvirksomhed.

Ivar Gjørup kom til Århus i 1964 for at studere græsk og latin med en forventning om at tilfredsstille sin interesse for europæisk sprog- og kulturhistorie. Men det gik galt, da han blev lokket ind i Studenterrådet: "I januar 1967 blev jeg medlem af Studenterrådet, og ganske hurtigt blev jeg, idiot som jeg var, medlem af Studenterrådets styrelse. Jeg kan godt fortælle dig hvilken kvalifikation man skulle have for at blive medlem af Studenterrådet dengang - evnen til ikke at kunne sige nej. Jeg var ikke nogen god administrator - en elendig bureaukrat. Jeg skrev gode referater, men det var der jo ikke meget opbyggenhed i, og da året var omme, var jeg dødtæt af at være politiker."

Det første studenterblad i Århus

Under studenterrådsarbejdet var Ivar Gjørup med i en arbejdsgruppe, der var på besøg hos "Studentkåren", venneforeningen på Göteborgs Universitet, der vha. obligatorisk studenterrådsafgift havde mange aktiviteter bl.a. et studenterblad. De kom hjem med ideer om at Studenterrådet skulle udgive et studenterblad og at obligatorisk studenterrådsafgift var afgørende for et aktivt studentermiljø. "Vi satte bladet igang september 1967. Det startede med at hedde "AT" og udkom hver fjortende dag og blev postomdelt til samtlige immatrikulerede studerende. Studenterrådet bidrog med et stort årligt tilskud og skulle til gengæld have en lederside, men iøvrigt ikke blande sig. Der var enighed om, at redaktionen skulle dække universitetsstoffet generelt, og at vi med tiden skulle prøve at få universitetslærere ind, at bladet skulle finansieres gennem annoncer, og at det skulle postomdeles. I udseende kom det til at ligge tæt op ad det göteborgske blad."

"Den første redaktør hed Hans-Jørgen Christensen, og jeg overtog bladet ved årsskiftet 67/68. Jeg følte endelig, at jeg var kommet til noget, som jeg havde evner for, og som jeg var engageret i dagligt. Jeg kom til at stå i spidsen for bladet i januar 68 og egentlig mere eller mindre frem til sommeren 71 med nogle huller. Når jeg ikke blev kaldt redaktør, så blev jeg kaldt den grå eminence af de andre i redaktionen. Jeg synes, at vi i redaktionen havde et vældig godt samarbejde, men vi var jo lykkeligt uforberedte på, at 68 skulle blive så spændende et år, som det blev."

Rapport fra oprøret i foråret 68

”Jeg var altså tiltrådt som redaktør i januar 1968. Jeg var endelig sluppet ud af mit job som studiesekretær i Studenterrådet, og nu syntes jeg, at jeg havde fået kræfterne frigjort til det, som jeg følte var min ambition. Men samtidig var der dukket en pige op i mit liv, og jeg var skrupforelsket. Gunvor og jeg var lige begyndt at komme sammen, da hun i påsken skulle til England som led i sit engelskstudium, og så skulle hun komme hjem med fly til København. Her er det så at den store og lille historie, verdenshistorien og min egen, smelter sammen, for vi havde altså et studenteroprør igang på det tidspunkt begyndende med besættelsen af Studiegården d. 28. marts 1968.

Det havde jeg jo dækket sammen med redaktionen her fra Århus, men i april er besættelsen tiltaget i kraft. Jeg kontakter besætterne og aftaler, at jeg kommer over og besøger dem. På den måde bliver Gunvor og jeg lukket ind - der var ellers ingen der kom ind, da de havde barrikaderet hele Studiegården. Det var sådan en yndig forårsdag, og besætterne sad oppe på taget af Studiegården, og der satte jeg mig så sammen med Gunvor, som var i spadseredragt og med opsat hår. Sådan så piger ud dengang. De var ikke begyndt på det her flippede udstyr, som vi ser bare et år senere. På taget var der en stemning af noget euforisk. Jeg sad ved siden af pigen, som jeg var forelsket i, men der var altså også en stemning af, at alt kunne lade sig gøre. Der var generalstrejke i Frankrig, og der var Pragforåret, som jeg som tilhænger af europæisk offentlighed fulgte med i med hjertebanken. Alexander Dubcek var min store helt. Endelig kunne man få løst op for de gamle mekanismer. Disse tjekkoslovakker, med Dubcek i spidsen, havde skabt det berømte udtryk "socialisme med et menneskeligt ansigt". For mig var det grundlæggende det samme som politik med et menneskeligt ansigt, og det syntes jeg nok, vi trængte til. Så det var en lykkelig dag på taget af Studiegården. Og så indtraf det besynderlige, at nogen havde sat en grammofon i et åbent vindue og fundet en plade med Marseillaisen med et stort fransk orkester og mandskor, og den satte de på, med højttalere sat på højeste styrke, og så bragede det op igennem Studiegården: "Allons enfants de la Patrie". Der måtte man blive høj.

Hvad kunne ikke være lykkedes med det forår i 68. Det kan vi aldrig få at vide, men det er det forår, der giver mig anledning til at sige, jamen jeg er 68'er, selvfølgelig. Men når jeg ser, at 68'erne bliver opfattet som de der tåbenakker i 70'erne, der fortæller om deres tilslutning til Pol Pot, det er en anden planet.”

Montanus på bjerget

- Hvad var det, der tiltrak dig ved bladarbejdet frem for det politiske arbejde?
”Jeg tror, det var to ting: skrivekløe og tegnetalent, og jeg kunne komme af med begge dele. På et tidspunkt havde jeg fornemmelsen af, at jeg skulle gå over til journalistik. Der var ganske mange fra Montanus, som gik videre til journalistik og er kendte journalister idag. Men jeg havde nogle nære familiemedlemmer, der var journalister, og jeg må rent ud sige, at deres arbejdstider og arbejdsvilkår huede mig ikke. De var topjournalister i en periode i København, hvor chefredaktøren ejede dem med hud og hår. Og sådan ville jeg ikke ejes.”

- Men på studenterbladet kunne du bestemme selv?

”Ja, som ansvarshavende redaktør kan man bestemme opgaverne og leveringsfristerne selv. Det var en ny skole at komme i, men det var også spændende at sidde som ung leder af en arbejdsplads. I tidens demokratiske ånd diskuterede og stemte vi på redaktionen om de beslutninger, vi skulle tage. Men jo tættere vi kom på deadline, jo mere lodret var ledelsesstrukturen. Af indlysende grunde kunne man ikke sidde og snakke om ting, hvis trykkeren

stod og ventede. Og det var en struktur, vi var godt fornøjede med. Vi havde halvårslige møder, hvor princippet så til gengæld var flad struktur, og alle kunne komme med forslag, som vi til sidst stemte om. Det var på sådan et møde i sommeren 67, at vi vedtog navneskiftet til Montanus.”

- Hvorfor valgte I navnet Montanus?

”Universitet kaldes jo bjerget, fordi man skal op ad bakke for at komme til de gule bygninger. Og bjerget minder os om Jeppe på Bjerget og Rasmus Berg. Erasmus Montanus er en dobbelt figur, der både udtrykker lærdommen og videnskabelighedens ambition, men også dens latterlighed og dens kunstighed, og det ville vi godt have med begge dele. Jeg kan huske, at de i en anmeldelse af vores blad i Jyllandsposten ikke fattede ironien. På forsiden af første nummer af Montanus havde vi en tegning af denne bondestudent. Dybest set er vi alle sammen bondestudenter, ikke? Vi kommer fra en snæver synskreds, og pludselig bliver vi kastet ud i en verden af abstraktion og vidsyn, som vi kan fortabe os fuldstændig i. Og vi kan også få en meget høj indbildning om os selv i perioder, og så er det, vi skal til at passe på. Det går forskelligt for hver enkelt af os - nogen tager deres liv, og nogen bliver professorer, og nogle bliver blærerøve, og nogle bliver politikere, og nogle bliver chefredaktører på Politiken, og vi skal alle sammen passe på”, siger Ivar Gjørup med et smil.

Nye vilkår og store planer

Efter lidt over et år som redaktør for Montanus vil Ivar Gjørup trække sig tilbage til studiet for at påbegynde sit speciale, men det skulle komme til at gå anderledes.

”Studenteroprøret var nu i fuld gang, og i efteråret 69 kom der så en ræverød redaktion - væsentligst af danskstuderende - og de lavede rent ud sagt et dårligt blad. De skrev i marxistisk jargon og havde frygtelig lidt journalistisk instinkt. Det kunne jeg så ærgre mig over, men jeg havde gjort, hvad jeg ønskede for den sag.

Men folkene i Studenterrådet havde også set, at bladet var ved at udvikle sig til en katastrofe, og de sendte i begyndelsen af december 69 en mand ned i min stue i Sølystgade, hvor Gunvor og jeg nu boede og var gift. Udsendingen havde vidtgående beføjelser fra Studenterrådet til at overtale mig til at komme tilbage. De mente, at det skulle være mig. Og jeg vred mig. Men jeg var fristet af det, og er idag meget glad for, at jeg sagde ja.

Jeg kunne få det, som jeg ville have det, og vi fik meget bedre vilkår. Vi fik en større redaktion, en fast sekretær og en fin arbejdsdeling. Jeg lovede at være redaktør i et år og få bladet på fode igen. I alt blev det halvandet år. I løbet af den tid fik vores redaktion fremkaldt den aftale med universitetet at konsistorium gik ind med 50.000 kr. årligt - et ganske anseeligt beløb - til gengæld for at have fire sider i bladet. Der kunne universitetet nu anbringe sine officielle meddelelser til de studerende med den forsikring, at bladet nåede ud til samtlige immatrikulerede. Det var den sikreste vej at nå hvem som helst, og samtidigt kunne man så stille krav om, at de studerende brugte den samme informationsvej. Det var faktisk min langsigtede plan, at vi i næste omgang skulle skifte redaktionsvilkår sådan, at der indgik universitetslærere. Og det lå såmænd også i planerne, at vi skulle skifte navn en gang til og simpelthen hedde Universitetsbladet. Det havde Københavns Universitet ikke fundet ud af at kalde deres publikation, så det kunne vi bare tage. Og så ville den plan være lykkedes, som jeg i virkeligheden havde siddet med i arbejdsgruppen. For selvfølgelig skal Aarhus Universitet have et tidsskrift, som er uafhængigt og baseret på lærere og studerende sammen, og som har begrænset medvirken af professionelle folk, for der er noget farligt ved at betro det til nogle professionelle journalister uden at

have snor i dem. Og så ville det være min stolthed, at det var vokset ud af en studentersammenhæng.”

Først med nyheden om Rektors fadæse

”En mandag aften, da vi næsten var færdige med Montanus, kom den ballade med rektor og politiet. Der var sket det, at nogle studerende, der sad i kaffestuen sidst på eftermiddagen, havde opdaget, at der var nogle ovre i administrationsfløjen, og man blev altså klar over, at det var politiet. Der skulle være konsistoriemøde tirsdag og rektor Søren Sørensen, som stillede op til genvalg i 1970, havde fået den usalige idé at aftale med politimesteren i Århus, at han skulle have nogle folk liggende. Han havde forestillet sig, at de studerende nok den samme nat ville besætte konsistoriesalen, som det var sket i København, og så skulle han rigtig narre dem - for så stod politiet der "hops I er anholdt". Men det kom til at gå lige omvendt. De studerende opdagede det, og i løbet af to timer vidste alle det i hele byen, og det vrimlede med studerende på plænen - dengang en plæne - foran Stakladen og hele vejen rundt om administrationsfløjen. Folk råbte og pegede op mod vinduerne. De politifolk bag persienerne må have ærgret sig grumme. Der var malet skilte, og herskede den der overstadighed, som prægede ungdomsoprøret så længe, de havde de forhåbninger, at æbæbu hvor vi har taget fusen på jer. Og næste dag var der jo stadigvæk vrimplende fyldt med studerende omkring administrationsfløjen. Da konsistorialet nåede frem, nægtede de at deltage i konsistoriemødet under politibeskyttelse. Så mødet måtte aflyses, fordi Søren Sørensen havde båret sig så dumt ad, som man overhovedet kunne. Og min lystige redaktion fik det muntre indfald, at jeg skulle ringe til Mogens Fog, som var rektor for Københavns Universitet og højt beundret for sine taktiske evner, og spørge, hvad han ville havde gjort. Det er klart, at han ikke kunne undsige Søren Sørensen, men han kunne på den anden side ikke lade en god lejlighed gå fra sig, så vi fik en fin samtale. Jeg er sikker på, at han sad og drak portvin den aften, da jeg ringede hjem til ham, og han fik faktisk på fine måder sagt, at Søren Sørensen havde båret sig dumt ad. Det blev citeret i radioavisen om fredagen, fordi vi havde sendt en pressemeddelelse til dem, så det var rent til grin, og det var stærkt medvirkende til at Søren Sørensen tabte rektorvalget, for efter denne episode anså man ham for håbløs.”

Effektiv produktion

- I sad altså klar til at bringe historien?

”Ja, vi ville have fire ekstra sider med i bladet, og vi ville prøve at få dem med uden at forsinke produktionen. Det lykkedes, men vi arbejdede også gennem dag og nat. Vi havde jo en fuldstændig fast deadline, hvor vi sendte tekster ned til Marselis Tryk på banegårdspladsen og fik dem tilbage i korrekturspalter samme dag i to eksemplarer. Det ene var korrekturksemplar, der blev rettet med røde blyanter. Det andet eksemplar klippede vi ud og lavede på opklæbningsark og opdelte i layoutmoduler. Vi sad med skrivekataloger og valgte overskrifter og målte dem op på den gammeldags måde, som enhver journalist på min alder kender. Det sad vi med hele natten, så ved arbejdstids begyndelse tirsdag morgen stod vi noget klatøjede og afleverede materialet. På den måde kunne vi spare en arbejdsdag i produktionen, og bladene kunne være trykt og indbundet og afleveret til postvæsenet torsdag, så bladet kunne være ude hos de studerende fredag eller lørdag. For os var det en kæmpe gevinst at vi kunne slutte redaktionen mandag midt på dagen. Men vi kunne altså faktisk lige klemme de ekstra fire sider ind i løbet af tirsdag og onsdag denne gang – og alligevel have

det ude hos læserne om fredagen. I de tider var det utroligt. Det vil det nok egentlig stadig være.

Vi fik historien med i det blad uden at forsinke produktionen, så den var ude hos de første lørdag med posten. Men bladet lå trykt fredag og derfor kunne vi give det til radioavisen. Søren Sørensen blev meget til grin og mistede totalt den støtte, han hidtil havde haft og opnåede ikke genvalg. Svend Bundgaard, der efterfølgende blev rektor, var blandt de konsistoriemedlemmer, der sagde at de ikke ville deltage i det cirkus. Det var foråret '70, hvor jeg var genindtrådt som redaktør og havde udgivet 4-5 numre. Men der havde vi en meget indarbejdet redaktion, som jeg på det tidspunkt kunne bygge op med virkeligt spændende folk. Det gik rigtig godt, og jeg var temmelig godt tilfreds med det blad, vi lavede. Den varede til sommeren '71 - og da gik det galt."

Katastrofen indtræffer

"Katastrofen kom da Studenterfronten ikke længere kunne holde ud, at vi sad og lavede studenterbladet. Studenterfronten havde efter en regulær magtkrig fået det store flertal ved valget og dermed fået magten i Studenterrådet. De havde en dygtig formand, der hed Mihail Larsen. Når det blev dyb nat på bjerget, så var der lys i to vinduer på universitetet: Det ene var studenterformandens, og det andet var mit.

På det tidspunkt havde vores redaktion søgt om at fortsætte med en ny redaktør, et medlem af redaktionen, som vi syntes ville være god til at overtage redaktørhvervet, og hele vores redaktion inklusive mig bakkede op. Men Studenterfronten foretrak altså en anden redaktion og indsatte en virkelig udygtig, men marxistisk afrettet flok til at overtage bladet. De spurgte så, de krabater, om jeg ikke ville være med som rådgiver. Men jeg kunne ikke være rådgiver i en sammenhæng, hvor det de lavede dybt modsagde, hvad jeg troede på vedrørende journalistik. For mig havde det i og for sig ikke så meget at gøre med, hvor man stod politisk, for journalistik er noget helt andet end politik, men nu ville de drive politik ved at føre ensidig marxistisk journalistik i bladet."
- Kuppede Studenterfronten bladet?

"Et kup var det ikke. Det var helt regulært: Der skulle findes en ny redaktør. Vores mand var H. C. Ralking, mens de andre søgte kollektivt i tidens stil."

Ivar Gjørups kone bryder ind: "Nu du begynder at snakke om det, så glemmer du jo at fortælle om, hvordan de folk, som Studenterfronten havde sendt ud og som skulle være studenterrådsrepræsentater ovre på redaktionen, simpelthen blev overbevist om, at det var rigtigt, hvad du gjorde. De kom med en helt anden forudsætning, og så skiftede de gradvis fra Studenterrådet til bladet, fordi de godt kunne lide det. Det lykkedes dem altså ikke at bevare de mennesker som spioner, vel?"

"På den måde kan jeg næsten tilslutte mig at betegne det som et 'kup'", forklarer Ivar Gjørup, "for gennem det halvandet år sendte Studenterfronten mange folk over. Enhver kunne komme ind i redaktionen, men vi vidste jo godt, at de kom ovre fra Studenterfronten og var sendt af dem. Og så er det, som Gunvor siger, at den arbejdsdeling, vi havde, medførte, at enhver kritik blev hilst velkommen, men den skulle være velbegrundet.

De ville gerne skrive, men det skulle omsættes til praksis i den forstand, at kritikken skulle have journalistisk mening. Og det lod sig ikke gøre at forklare, at verden hang sådan og sådan sammen for den unge Marx, eller hvem vi for tiden havde som ledestjerne. Vi sad på en arbejdsplads, som begrundede sig journalistisk. Og meget hurtigt, til min glæde, selvfølgelig også fordi de havde instinktet for det, så lærte disse tilløbende fra Studenterfronten at gøre som os. Vi kunne have forrygende politiske diskussioner, men de lærte at gøre som os. Vi

sad med de artikler, de kom med, og de gik jo altid igennem et redaktionssekretariat, som det foregår i enhver ordentlig avis, og der røg den slags dumheder ud. Hvis så den pågældende medarbejder protesterede, så sagde vi godt, forklar mig, hvorfor det skal stå der, men det kunne de ikke journalistisk begrunde og i løbet af 2-3 numre var de altså blevet vores folk. De trivedes godt med os, grinede sammen med os, var optaget af de samme ting som vi var, og jeg har nogen gange tænkt på, at Studenterfronten må have haft svært ved at begribe, hvor disse mennesker, som skulle rapportere, blev af.

Vibeke Sperling var en af dem og er idag topmedarbejder ved Politiken. Hende har jeg haft forbindelse med gennem årene. Det var faktisk hende, der ansatte mig som tegneserietegner på Information i 1984. Der var hun redaktør, og vi vendte nu om på rollerne. Den politiske spændvidde var stor på redaktionen. Vi havde altså Vibeke Sperling, der var gennemgroet venstreorienteret dengang, men hun var bestemt klog. Vi havde Leif Beck Fallesen, som er chefredaktør på Børsen idag. Jeg kan love dig for, at han var ikke venstreorienteret dengang. De sad i samme redaktion. Det er lidt sjovt. Og på den måde må du såmænd gerne kalde det et kup, for jeg fatter ikke den dag i dag, at Studenterfronten valgte den kollektive redaktion i maj '71.

Da den røde redaktion var kommet til, snød de med annoncerne, der faktisk bar bladet. Det, annoncemanden havde lovet annoncørerne, tilsidesatte man fra redaktionens side. Selvfølgelig med den flotte begrundelse, at annoncørerne var kapitalens lakajer, og dem kunne man ikke tænke sig at betale. Den tidsalder er den dag i dag ikke beskrevet. Og min politiske sympati lå i høj grad der omkring, hvor de mennesker befandt sig, men de var utålelige.

Vi var så tæt på at have fuldført projektet. Der var ét skridt tilbage. Konsistorium havde tildelt os de 50.000 kr. med henblik på, at vi på længere sigt skulle blive universitetsbladet, men det fik den røde redaktion ødelagt. I december '71 trak konsistorium sit tilskud tilbage. Konsistorium lukkede altså ikke bladet, men det sidste nummer af Montanus udkom med en stor forside, hvor der stod med store sorte bogstaver: CENSUR. Og så havde de krabater fået det martyrium, som de kunne identificere sig med. Alt vender sig i mig, når jeg ser folk, som opsøger martyriet. De er utålelige, de er dødsens farlige, hvad de end laver af ulykker med flyvemaskiner og selvmordsbomber og jeg ved ikke hvad. På det tidspunkt ramte det mig som nu med harme. Montanus endte altså i den form for journalistisk svineri i det forår '71, og det endte med at Studenterrådet lukkede det. Montanus udkom sidste gang i december '71."

Studenteroprørets død

"Jeg havde, som det sidste journalistjob på Montanus (på det tidspunkt var jeg ellers kun tegner) fået den opgave, at jeg skulle tage imod tre lærermedlemmer, når de kom fra konsistoriemødet i april 1971. Der skulle vedtages en vigtig forretningsorden for konsistorium, som skulle sikre studenternes medbestemmelse efter styrelsesloven. Studenterfronten havde alle studenterpladserne i konsistorium, da de havde flertal i Studenterrådet.

Da de tre lærermedlemmer kom, så de vilde ud i øjnene, for der var intet sket, og konsistoriemødet var endt i forvirring. De studerende havde efter deres opfattelse saboteret mødet. Det begyndte med, at Mihail Larsen bad om ordet, og det var jo forventet, men det var ikke forventet, at han nu brugte sin taletid og mere end den til at redegøre for Marx's opfattelse af det kapitalistiske samfund, og da Mihail var færdig, var det Peter Sperling, der fortsatte. Der gik en time, der gik to, mens konsistoriums medlemmer sidder og skal lytte til noget, som intet har at gøre med det dagsordenspunkt, de pågældende har taget ordet under.

Ytringsfrihed var deres dække, men de lavede filibuster, som det hedder i

amerikansk sammenhæng, og konsistorialet begyndte at udvandre. På et tidspunkt sagde rektor Svend Bundgaard, at dette fører ingen vegne, de studerende ønsker åbenbart ikke at få en ændret forretningsorden. Jeg fik altså aldrig noget egentligt interview, for der var ikke noget at fortælle om. Det er her, jeg siger, at studenteroprøret døde. Der stod vi ved det endemål, som havde motiveret os i 1968, og så ønskede man det ikke. Og det er min overbevisning, at Studenterfronten pludselig stod over for det øjeblik, hvor de skulle tage ikke bare magten men ansvaret - og ansvaret følger med magten. Ansvaret kunne være ansvaret for at fyre en rengøringskone, men det var de i deres revolutionære retfærdighed ikke i stand til at bære. Jeg tror ikke, de gjorde rede over for sig selv, at det var sådan, det hang sammen. Men de blev vældig optaget af, at fra nu af var det fagkritikken, det galdt. Og der mener jeg, at disse to begivenheder hænger sammen: Man ønskede ikke at indtræde i universitetets ledelse, men at være i den nemme position, som er opposition. Og tilsvarende ønskede man heller ikke en pluralistisk studenterrådsavis mere. Nu ønskede man sammenbrud og konfrontation, og så lavede man nogle af de fagrapporter, vi godt kan rose disse kræfter for: malerrapporter, havnearbejderrapporter osv., som førte til, at man samarbejdede med fagforeninger, og det havde man det jo egentlig godt med. Men hvad man tabte på gulvet samtidig, det arbejder vi den dag i dag på at rette op på.

Her mener jeg, at studenteroprøret døde, for det havde et klart defineret mål, som fik unge mennesker af alle politiske holdninger på gaden i '68: at studenterne skulle deltage i universitetets ledelse. Det er den dag i dag fuldstændigt indlysende for alle."

Fagkritik

- Hvad var det, Studenterfronten ville efterfølgende?

"Fra '71 ville de undsige det borgerlige universitet. Vise at det borgerlige universitet var bemanded med lakajer for den liberalistiske (amerikanske) magt, som også var kolonialistisk og imperialistisk, og den var givetvis alle disse ting, men hvorfor Aarhus Universitet lige præcis skulle være særligt historisk forpligtet i den sammenhæng med betydelige tab i videnskabelighed og traditioner, det fatter jeg ikke.

Og vi skal jo huske, når vi nu skriver den historie, at det er de store årgange, vi taler om. Åbenbart har danskerne bollet hæmningsløst i de sidste år af besættelsen og lige efter befrielsen (det sidste kan man jo godt forstå). Jeg er selv en ud af 5 søskende, der er født i årstallene 44-48. Så vi var de store årgange, der tog alle universitetspladser i 70'erne og først bliver pensioneret i 2010. Som jeg har hørt Svend Bundgaard sige, da han sad som rektor, er dette universitetets sande problem: vi kan stort set ikke forny lærerstaben før om fyrrer år. Og nu render de jo rundt og er doktor phil'er og doktor hvad-som-helst, og det er storartet - men jeg synes, det er skammeligt, at man ikke fortæller historien fra 70'erne. Det var et meget betydeligt tab af faglighed.

Fagkritikken består i, at der var danskstuderende, der skrev speciale om rengøringskoners arbejdsvilkår og det er vanskeligt at se hvad rengøringskoners arbejdsvilkår (et vigtigt emne givetvis) egentlig har at gøre med faget dansk, og hvis det endelig har at gøre med faget dansk, så må det ikke betyde, at cand.mag'er i dansk kommer ud i den verden, hvor de skal bruge deres uddannelse og ikke kender væsentlige danske forfattere - og sådan var det."

Studenterpressens rolle

- Hvad er studenterpressens rolle dengang og idag?

”Som sagt er jeg stærk tilhænger af et begreb, vi kalder offentlighed, og den offentlige debat er for mig tæt knyttet til en journalistisk sprogform. Det journalistiske instinkt tilsiger mig, at der skal være en vis orden i sagerne og især i negativ forstand, at noget er journalistisk svineri. Det ser vi desværre ofte. Jeg ville ønske at have en studenterpresse, som varetog Aarhus Universitet som arbejdsplads for de studerende, også for pedeller og rengøringspersonale, men jeg fandt det f.eks. fuldstændig forfejlet, at man satte de såkaldte TAPer ind i de styrende organer, hvor man traf beslutninger om ansættelse af universitetets personale. Men det kunne de studerende ikke værges imod, fordi de var blevet solidariske med det arbejdende folk. Brecht har skrevet et digt, der hedder ’en læsende arbejders betragtninger’, men jeg ville gerne engang skrive et digtet ’en arbejdende læsers betragtninger’ - for det er fandme hårdt arbejde at uddanne sig (om det er molekylærbiologi eller græsk og latin), og det skal respekteres uden indskrænkning. Den forståelse synes jeg, sådan et tidsskrift kunne varetage. Studenterpresen var på overarbejde i de år, fordi studenterne skulle ind i de styrende organer, og fordi vi skulle have en ny form for sproglighed og offentlighed i de styrende organer. Hvad jeg fik at se var, at det kuldsejlede, og i større sammenhæng spørger jeg mig selv, om opgaven med politik og offentlig debat i Danmark i det hele taget er for svær. Jeg ved med sikkerhed, at hver ny generation skal læres op til at løse opgaven, og hvis man fumler et øjeblik, og det har de gjort de sidste 30 år (et langt øjeblik), så indfinder der sig tab, som er næsten uoprettelige. Selv hvis vi gør det rigtigt, så kan vi ikke hvile på laurbærene, for næste generation skal lære det samme, og det er for mig kernen i europæisk civilisation. Så sådan en studenterpresse, sådan et studenterrådsblad, er i sit lille hjørne udtryk for og en filial af den europæiske civilisation.”

Faktaboks: Studenterrådsblade

1967-1968 AT

1968-1971 Montanus

1972-80 SR bladet

1980-1990 Aarhus H

1990-2003 DELFINEN

Last updated: April 17, 2004